

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ Ζ'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

ΠΑΡΑΤΗΡῶ εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ σημερινοῦ εὐαγγελίου τὴν σιωπὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτε οἱ δύο τυφλοὶ, εἰς τὸ μέσον τοῦ δρόμου, μεταξὺ τοῦ πλήθους τῶν ἀνθρώπων, ἔκραζον μεγάλη τῆ φωνῇ, « Υἱὲ Δαβίδ, ἐλέησον » ἡμᾶς ». ἀκούω καὶ τὴν παραγγελίαν, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν εἰς αὐτούς, ἀφ' οὗ ἤνοιξε, καὶ ἐφώτισε τὰ ὄμματα αὐτῶν. « Ὁρᾶτε, » μηδεὶς γινωσκέτω ». Στοχαζόμενος δέ, ὅτι καὶ ἡ σιωπὴ καὶ ἡ παραγγελία αὐτοῦ ἔκρυπτον τὰ θαύματα, θαυμάζω, καὶ ἐξαπορῶ. Ἐὰν ὁ Κύριος ἐπραττε ταῦτα εἰς μόνους τοὺς δύο τυφλοὺς, ἢ ἀπορία ἐδέχετο λύσιν· ἐπειδὴ δὲ βλέπομεν, ὅτι ὁσάκις ὁ θιάνθρωπος ἐθαυματούργησε, τοῦτο αὐτὸ πάντοτε ἐπραξε, διὰ τοῦτο ἡ ἀπορία οὐ λύεται, ἀλλ' αὖξει καὶ κραταιοῦται.

Καθαρίζει τὸν συναντήσαντα αὐτῷ λεπρὸν ἀπὸ τῆς λέπρας, καὶ εὐθὺς παραγγέλλει εἰς αὐτόν, λέγων, πρόσεχε, κλεισαι τὸ στόμα σου, μηδενὶ φανερώσης τὸ θαῦμα. « Ὁρα μηδενὶ εἶπης ». Ἐηραίνει τὴν πολυχρόνιον ῥοὴν τοῦ αἵματος τῆς αἰμορροούσης, ἔπειτα ἀναφέρει τὸ θαῦμα οὐχὶ εἰς τὴν δύναμιν αὐτοῦ, ἀλλ' εἰς τὴν πίστιν τῆς ἀσθενούσης. Ἡ πίστις σου, λέγει, ἰάτρεισε

τὴν ἀσθενεῖάν σου, « Θυγατερ, ἡ πίστις σου » σέσωκέ σε ». Τοῦτο αὐτὸ εἶπε, καὶ ὅτε συνέσφιγξε τὰ παράλυτα μέλη τοῦ δούλου τοῦ ἑκατοντάρχου. « Ὑπαγε, καί, ὡς ἐπίστευσας, γεννηθήτω σοι ». Ὁμοίως καὶ ὅταν ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τῆς τυραννίας τοῦ δαίμονος τῆς Χαναanaίας τὴν θυγατέρα. « Ὡ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις· γεννηθήτω σοι, ὡς θέλεις ». Ἐλθὼν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Πέτρου, καταπαύει τὸν πυρετὸν τῆς πενθερᾶς αὐτοῦ, διώκει τὰ δαιμόνια ἀπὸ τῶν ἐκεῖ προσενεχθέντων δαιμονιζομένων, ἰατρεῦει πάντας τοὺς ἐκεῖ ἀσθενεῖς· ἔπειτα ἰδὼν, ὅτι πολὺς ὄχλος περιεκύκλωσεν αὐτόν, φεύγει εὐθὺς ἐκείθεν. « Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς πολλοὺς ὄχλους περὶ αὐτόν, ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν ». Τοῦτο αὐτὸ ἐπραξε, καὶ ὅταν ἠσύχασε τῆς θαλάσσης τὸν σεισμόν, καὶ κατεπραῦνε τοῦ ἀνέμου τὴν ζάλην, ἔφυγε δηλαδὴ εὐθὺς, καὶ διαπεράσας εἰς τὸ πέραν μέρος τῆς θαλάσσης, « ἦλθεν εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν ». Ὅτε ἐξήγειρε τὸν παράλυτον ἀπὸ τῆς κλίνης, « ἐξένευσεν εὐθὺς » διὰ μέσου τοῦ ὄχλου, ἵνα μὴ γνωρισθῇ. Ὅτε μὲν διὰ πέντε ἄρτων ἐχόρτασε τοὺς πεντακισχιλίους,

Ματ. 9,
30.αὐτ. 8,
4.αὐτ. 9,
22.αὐτ. 8,
13.Ματ. 15,
28.
αὐτ. 8,
14, 16.αὐτ. 8,
18.Μάρκ. 5,
1.Ἰωάν. 5,
13.

Ματ. 14, 22. ἠνάγκασε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἵνα ἀναχωρήσωσιν ἐκεῖθεν· ὅτε δὲ διὰ τῶν ἑπτὰ ἄρτων ἔθρεψε τοὺς τετρακισχιλίους, ἔφυγεν εὐθύς, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὄρια Μαγδαλά. *Όταν δὲ ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχισυναγώγου ἵνα ἀναστήσῃ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, σπουδάζων κρίψαι τὸ θαῦμα, πρῶτον μὲν εἶπε πρὸς τοὺς περιεστῶτας, « Ἀναχωρήσατε, » τὸ κοράσιον οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ κοιμᾶται »· ἔπειτα ἐξέβαλε πάντα τὸν λαὸν ἔξω, καὶ τότε ἀνέστησε τὴν θανοῦσαν κόρην. *Όταν ἐξελθὼν ἀπὸ τῆς συναγωγῆς, ἰάτρευσε ἀπὸ διαφόρων ἀσθενειῶν πάντας, ὅσοι ἐνώπιον αὐτοῦ παρεστάθησαν, τότε οὐ μόνον εἶπε, Σιωπᾶτε, μὴ φανερώσητε, ὅτι ἐγὼ ὑμᾶς ἰάτρευσα, ἀλλὰ καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς, ἵνα σιωπήσωσι. « Καὶ ἐπετίμησεν » αὐτοῖς, ἵνα μὴ φανερόν αὐτὸν ποιήσωσιν ». *Όταν ἐπάνω εἰς τὸ Θαβώριον ὄρος ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένοντο λευκὰ ὡς τὸ φῶς, ἠκούσθη δὲ φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα, « Οὗτος ἐστὶν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ » εὐδόκησα· αὐτοῦ ἀκούετε »· τότε ἔδωκε τὴν ἐντολὴν τῆς σιωπῆς εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ εἶπε, « Μηδενὶ εἶπητε τὸ ὄραμα, » ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν » ἀναστῆ ».

Ματ. 17, 5.

Ἡ εἰς Χριστὸν πίστις ἀναγκαία διὰ τὴν σωτηρίαν· ἡ δημοσίευσίς τῶν θαυμάτων λύχνος φωτίζων, καὶ μαγνήτις ἐφέλκουσα τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν· ὁ δὲ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ἐλθὼν εἰς τὸν κόσμον, ἵνα κηρύξῃ τὴν πίσιν, ἀναλαμβάνει τὴν σπουδὴν καὶ τὸσον ἐγῶνα, ἵνα ἐμποδίσῃ τῶν θαυμάτων τὴν

ἀνακήρυξιν· ἀνάπτει λύχνον, καὶ ἔπειτα κρύπτει αὐτὸν ὑπὸ τὸν μῶδιον· τοῦτο ἀληθῶς παράδοξον! Ἄρα γε διὰ τὴν φυγὴν τῆς κενοδοξίας ἐποίησε ταῦτα; ἀλλὰ διὰ μίαν ἀμαρτίαν, ἣτις φαίνεται τόσο μικρά, ἐμποδίζεται ὁ πολυπλασιασμός τῆς πίσεως; Ναί, διὰ τὴν κενοδοξίαν· « Ἡ πίστις χωρὶς ἰακώβ. 2, 26. » τῶν ἔργων νεκρὰ ἐστίν »· ἡ κενοδοξία φθείρει πάντων τῶν καλῶν ἔργων τὴν δύναμιν· διὸ νεκρὰν ποιεῖ τὴν πίστιν. Τίς δὲ ἡ ὠφέλεια ἐκ τοιαύτης νεκρᾶς πίσεως; Διὰ τοῦτο λοιπὸν ὁ θεάνθρωπος ἀφιέρωσε τὴν προσοχὴν διὰ τὴν φυγὴν τῆς κενοδοξίας, ἵνα δείξῃ διὰ τούτου τὴν ἐκ τῆς κενοδοξίας φθορὰν τῆς σωτηρίας. Ἀληθῶς δὲ μέγα καὶ φοβερόν ἀμάρτημα ἡ κενοδοξία· αὐτὴ, ἀπ' ἀρχῆς ἕως τέλους τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, παντοιοτρόπως γίνεται τῆς σωτηρίας αὐτοῦ ἐπίβουλος.

Πρῶτον πάντων τῶν προαιρετικῶν παθῶν ἀναφαίνεται εἰς τὸν ἄνθρωπον τῆς κενοδοξίας τὸ πάθος. Πῶς τὸ νήπιον οὐδὲν πάθος προαιρέσεως βλέπει· πρῶτον δὲ προκύπτει εἰς αὐτὸ ἡ κενοδοξία· ὅταν τιμᾶς αὐτό, δείκνυσι σημεῖα χαρᾶς· καὶ ὅταν ἐπαυγῆς αὐτό, εὐφραίνεται, καὶ γίνεται πρόθυμον· εἰ δὲ εἴπῃς κατ' αὐτοῦ περιφρονητικὸν λόγον, σκυθρωπάζει εὐθύς, καὶ κλαίει. Τῆς φιλοδοξίας τὸ πάθος ἀκολουθεῖ ἕως θανάτου· διότι καὶ παιδία, καὶ νέοι, καὶ γέροντες, καὶ ἐσχατόγηροι, καὶ ἡμίθνητοι ὀρέγονται καὶ θέλουσι τὴν τιμὴν καὶ τὸν ἔπαινον. Τὸ δὲ τούτων παραδοξότερον, ὅτι ἡ κενοδοξία ἀκολουθεῖ πολλάκις καὶ μετὰ θάνατον· τὰ πολυέξοδα σάβανα, οἱ πολῦτοι μοι τάφοι, αἱ ὑψηλαὶ πυραμίδες, τῶν προσ-

ψαλ. 48,
10, 11.

ώπων τὰ ἀφομοιώματα καὶ οἱ χαρακτῆρες, αἱ λαμπραὶ στῆλαι, τὰ μεγαλορρήμονα ἐπιγράμματα καὶ τὰ λοιπά, ὅσα ἡ ἡμεῖς πρὸ τοῦ θανάτου, ἢ οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι μετὰ θάνατον ἐτοιμάζουσι, τί ἄλλο εἰσὶν εἰμῆ ὁ δυσώδης τῆς δοξομανίας καπνός; Περὶ τῶν τοιούτων ἀνθρώπων ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ προφήτης εἶπεν, « Οἱ τάφοι αὐτῶν οἰκίαι αὐτῶν » εἰς γενεάν καὶ γενεάν· ἐπεκαλέσαντο τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐπὶ τῶν γαιῶν αὐτῶν ».

Εὐρίσκει ἡ κενοδοξία εἰς τὸν καθένα ὕλην, εἰς τὴν ὁποίαν γεννᾶται καὶ τρέφεται· τὰ ἀγαθὰ τῆς φύσεως, τῆς τύχης, τῆς ἐξέως, τῆς προαιρέσεως γίνονται ὕλη καὶ τροφή τῆς κενοδοξίας. Ἐκεῖνος σπουδάζει, ἵνα ἐπαινωσιν αὐτὸν ὡς εὐμορφον, ὡς ἀνδρείον, ὡς φρόνιμον, ὡς ὀξύνον· οὗτος θέλει καὶ ἀγωνίζεται, ἵνα λογίζωνται αὐτὸν εὐγενῆ, πλούσιον, ἀξιωματικόν· θέλει ὁ ἄλλος καὶ ἐπιμελεῖται, ἵνα τιμῶσιν αὐτὸν ὡς διδάσκαλον καὶ σοφόν καὶ παντεχνίτην· καὶ ἄλλος πάλιν θέλει καὶ ἐπιτηδεύεται παντὶ τρόπῳ, ἵνα νομίζωσιν αὐτὸν φιλοδίκαιον, σώφρονα, φιλάγαθον, ἐνάρετον. Ἄλλ' ἄρα γε φεύγει ἡ κενοδοξία ἀφ' ἡμῶν, ὅταν οὐχ εὐρίσκη ἐν ἡμῖν τοιαύτην ὕλην καὶ τροφήν; Ἄρα γε, λέγω, φεύγει, ὅταν ὁ ἄνθρωπος τύχη ἐστερημένος πάντων τῶν εἰρημένων ἀγαθῶν; οὐχί· αὐτὴ τότε βλάπτει τὴν φαντασίαν, καὶ ποιεῖ τὸν ἄνθρωπον σχεδὸν ἄφρονα καὶ μωρόν· θέλει ὁ δύσμορφος, ἵνα φαίνεται καὶ νομίζεται καὶ εὐμορφος καὶ ὡραῖος, καὶ ὁ εὐτελής πλούσιος καὶ ἔνδοξος, καὶ ὁ ἀμαθὴς σοφός καὶ ἐπιστήμων, καὶ ὁ πεπληρωμένος

ἀμαρτιῶν δίκαιος καὶ ἅγιος· τόση ἐστὶ τῆς κενοδοξίας ἡ δύναμις!

Πρὸς τούτοις αὐτὴ ἐστὶ πάθος πολλὰ ἀπατηλὸν καὶ δόλιον, καὶ κατακυριεύει ἡμῶν σχεδὸν ἀνεπαισθήτως. Ὅταν, παραδείγματος χάριν, ψάλλης ἢ ἀναγινώσκης μόνος ἐπ' ἐκκλησίας, τότε νυστάζεις, μαραινεται ἡ φωνή σου, φεύγουσι τὰ λόγια ἀπὸ τοῦ στόματός σου, οὐδεμίαν προθυμίαν ἔχη ἡ ψυχὴ σου· ἐὰν δέ, στρέψας τὰ ὄμματα, ἴδῃς, ὅτι ἦλθον καὶ συμπαρίζονται ἀκροαταί, φεύγει εὐθύς ἡ νύστα, ἀνοίγει τὸ στόμα σου, λαμπρύνεται ἡ φωνή σου, προφέρεις τὰ λόγια καθαρὰ, ἔρχεται σοι προθυμία πολλή καὶ δύναμις μεγάλη, ἐνὶ λόγῳ, γίνεσαι ἄλλος ἐξ ἄλλου. Πόθεν δὲ αὐτὴ ἡ ταχυτάτη ἀλλοίωσις; σὺ μὲν ἴσως νομίζεις, ὅτι ἐστὶ μεταβολὴ τῆς δεξιᾶς τοῦ ὑψίστου, πλὴν σφάλλεις· διότι αὐτὴ ἐστὶν ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ σατανᾶ, ὅστις ἀνεπαισθήτως ποτίζει σε τῆς φιλοδοξίας· τὸ ὕδωρ αὐτὸ δὲ χλωραίνει μὲν τὰς σωματικὰς δυνάμεις σου, σήπει ὅμως, καὶ καταφθείρει τῆς ἀρετῆς σου τὴν χάριν.

Τοῦτο αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς πᾶν ἄλλο ἀγαθὸν ἔργον. Ὅταν ἀκούσω, ὅτι ἐπαινοῦσι τὴν ἀνδρείαν μου, ἢ θαυμάζουσι τὸν πλοῦτόν μου, ἢ ἐγκωμιάζουσι τὰ συγγράμματά μου, ἢ μεγαλύνουσι τῶν ἀρετῶν μου τὰ κατορθώματα, τότε γίνομαι περίχαρος καὶ πολλὰ πρόθυμος· ὅταν δὲ βλέπω, ὅτι οὐδεὶς οὐδὲ ἐπαινεῖ, οὐδὲ λαλεῖ, οὐδὲ κἄν γινάσκη τὰ ἔργα μου, τότε σκυθρωπάζω, καὶ γίνομαι ὀκνηρὸς καὶ δυσκίνητος· τοῦτο ἐστὶ πνεῦμα κενοδοξίας, κατακυριεύον τῆς καρδίας μου, ἐγὼ δὲ ὁ ἄθλιος ἀναισθητῶ, καὶ οὐδόλως τοῦτο γνωρίζω.

Ματ. 6, 1.
 Τόσον φανερά ἐλάλησεν ὁ θεὸς κατὰ τοῦ πάθους τούτου, ὥστε, καὶ βαθύτατα κοιμᾶται τοῦ ἀνθρώπου ἢ συνειδησις, ἐξυπνοῦσιν αὐτὴν τοῦ θεοῦ τὰ λόγια. « Προσέχετε, » εἶπε, τὴν ἐλεημοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν » ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς· εἰ δὲ μή γε, μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ». Καὶ ταῦτα μὲν ἐνομοθέτησε περὶ τῆς ἐλεημοσύνης· περὶ δὲ τῆς προσευχῆς καὶ τῆς νηστείας εἶπεν, ὅτι, ὅσοι προσεύχονται ἢ νηστεύουσιν, ἵνα φανῶσιν ἐνάρετοι ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ἐκεῖνοι οὐδένα ἄλλον μισθὸν ἀπολαμβάνουσιν εἰμὴ μόνον τὸν ἔπαινον τῶν ἀνθρώπων. « Ἀμήν » λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν ». Ἐὰν δὲ ταῦτα μόνα ἔλεγε περὶ τῆς ἀμαρτίας ταύτης, ἀρκετὰ βέβαια ἦσαν, ἵνα πληροφορήσωσι πάντα ἄνθρωπον, ἵνα μακρὰν ἀπ' αὐτῆς ἀπέχη, ὅπως μὴ στερηθῇ τῆς ἐπουρανίου ἀντιμισθίας· ὥρισεν ὁμοῦ καὶ ἄλλα κατὰ τῶν κενοδόξων φρικτὰ καὶ φοβερῶτατα· ταῦτα δὲ ἐξεφώνησεν ὁ θεόπνευστος προφήτης Δαβὶδ, ὀνομάσας τοὺς κενοδόξους ἀνθρωπαρέσκους, καθότι πάντα πράττουσι πρὸς τὸ θεαθῆναι καὶ ἀρέσαι τοῖς ἀνθρώποις. « Ὅτι ὁ θεός, λέγει, διεσκορπίσεν ὅστ' ἀνθρωπαρέσκων »· ὅστ' ἀδὲ εἰσὶν αἱ δυνάμεις, τὰ μέσα, οἱ τρόποι, διὰ τῶν ὁποίων ἀρέσκοντες τοῖς ἀνθρώποις, κερδαίνομεν τὸν τούτων ἔπαινον. Ὅταν μετερχάμεθα ἢ τὸ κάλλος, ἢ τὸν πλοῦτον, ἢ τὴν σοφίαν, ἢ τὴν ἀρετὴν, ἵνα δοξασθῶμεν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, τότε ὁ θεός διασκορπίζει καὶ ἀφαιρεῖ ἀφ' ἡμῶν τὰ ἀγαθὰ ταῦτα, ἡμεῖς δὲ μένομεν γυμνοὶ καὶ κατηχυμένοι.

« Κατησχύνθησαν, ὅτι ὁ θεός ἐξουδένωσεν » αὐτούς ». Ἀκούετε; σκορπισμὸς καὶ φθορὰ τῶν ὀστέων, αἰσχύνη καὶ ἐξουδένωσις θεία ἐστὶν ἢ τῆς κενοδοξίας τιμωρία.

Ἄλλὰ διὰ τί, λέγεις, τοσαύτη καταδίκη; διὰ μίαν ματαιοφροσύνην, ἣτις οὐδένα ἀδικεῖ, τόση παιδευσις; Πῶς; οὐδένα ἀδικεῖ ὁ κενοδόξος; αὐτὸς ἀδικεῖ ἑαυτόν, ἀδικεῖ τὸν πλησίον αὐτοῦ, ἐπιχειρεῖ, ἵνα ἀδικήσῃ καὶ αὐτὸν τὸν θεόν. Ἀδικεῖ ἑαυτόν, καθότι πωλεῖ βασιλείαν αἰώνιον, ἵνα ἀγοράσῃ καπνὸν πρόσκαιρον· καθότι ματαιοποιεῖ, σπείρων ἐν δάκρυσι, καὶ θερίζων θλίψιν καὶ αἰσχύνην. Ἀδικεῖ τὸν πλησίον αὐτοῦ· καθότι ἀπατᾷ αὐτόν, ὑποκρινόμενος, ὅτι πράττει τὴν ἀρετὴν διὰ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ, καὶ κλέπτει τὴν καλὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν εὐλάβειαν καὶ τοὺς ἐπαίνους. Ἐπιχειρεῖ ἀδικῆσαι καὶ αὐτὸν τὸν θεόν· καθότι προτιμᾷ τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων τῆς δόξης τοῦ θεοῦ· καθότι χειροτονεῖ μισοπαποδότην τῆς ἀρετῆς τὸν ἄνθρωπον· καθότι μεταβάλλει τὸν καιρὸν καὶ τὸν τόπον, ὃν ὁ θεός ὥρισε διὰ τὴν ἀνταπόδοσιν· καθότι ἀρπάζει τὴν δόξαν, τὴν πρέπουσαν τῷ θεῷ διὰ τὴν ἀρετὴν. Τῷ θεῷ πρέπει ἡ δόξα διὰ τῆς ἀρετῆς τὰ κατορθώματα· ἐπειδὴ « Ὁ θεός ἐστίν, ὁ ἐνεργῶν » ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέλει καὶ τὸ ἐνεργεῖν » ὑπὲρ τῆς εὐδοξίας· ὁ δὲ κενοδόξος σφετερίζεται αὐτὴν, θέλων καὶ ζητῶν αὐτὴν παρὰ τῶν ἀνθρώπων.

Πρὸς τούτοις ποίας τιμῆς ἀξιά εἰσι τοῦ κενοδόξου τὰ ἔργα; αὐτὰ εἰσὶν ὅμοια « Τὰ » φοῖς κεκονιαμένοις, οἵτινες ἐξῶθεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι, ἐσωθεν δὲ γέμουσιν

αὐτ. 6,
5, 16.

κατ. 52,
7.

φιλ. 2,
13.

Ματ. 23,
27.

» ὁστέων νεκρῶν, καὶ πάσης ἀκαθαρσίας ». Αὐτὰ παρομοιάζουσιν ἐκείνους τοὺς καρπούς, οἵτινες ἔξωθεν μὲν εἰσιν εὐμορφοὶ καὶ τερπνοί, ἔσωθεν δὲ εἰσὶ πλήρεις σαπρίας καὶ σκωλήκων. Ἡ ἀρετὴ ἔχει πνεῦμα καὶ σῶμα, καθὼς καὶ ὁ ἐργαζόμενος αὐτὴν ἄνθρωπος· πνεῦμα τῆς ἀρετῆς ἐστὶν ὁ σκοπός, διὰ τὸν ὁποῖον γίνεται, σῶμα δὲ αὐτὸ τὸ ἐνάρετον ἔργον. Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου χαρακτηρίζει τὰ ἦθη τοῦ σώματος αὐτοῦ· ὁ σκοπὸς τῆς ἀρετῆς χαρακτηρίζει τῆς ἀρετῆς τὸ ἔργον. Ἐὰν ἡ ψυχὴ ἀγαθὴ, ἀγαθὰ εἰσὶ καὶ τὰ τοῦ σώματος ἦθη· ἐὰν δὲ ἡ ψυχὴ πονηρά, πονηραὶ εἰσὶ καὶ αἱ σωματικαὶ πράξεις· ἐὰν ὁ σκοπὸς ἅγιος, ἅγιον καὶ τῆς ἀρετῆς τὸ ἔργον· ἐὰν ὁ σκοπὸς ἀμαρτωλός, ἀμαρτωλὰ καὶ τὰ ἐνάρετα ἔργα. Ὁ σκοπὸς μεταβάλλει τὴν ἀρετὴν εἰς κακίαν, καὶ τὴν κακίαν εἰς ἀρετὴν· βλέπομεν τοῦτο εἰς τὰς ἀγίας γραφάς.

Ακου. 18, 11. Ἡ προσευχὴ τοῦ Φαρισαίου ἐγένετο ἀμαρτία, καὶ κατεδίκασεν αὐτόν· ἐπειδὴ ὁ σκοπὸς αὐτῆς ἦν σκοπὸς ὑπερηφανείας καὶ μεγαλορρήμοσύνης. Ἡ νηστεία τῶν κριτῶν τοῦ Ναβουθαὶ μετεβλήθη εἰς ἀνομίαν· ἐπειδὴ ἐνήστευσαν, σκοπὸν ἔχοντες, ἵνα ἐπιβεβαιώσωσι τὴν ἀδικοκρίσιαν, καὶ θανατώσωσι τὸν ἀθῶον. Ἡ ἀταξία τοῦ προφήτου Ὡσηέ, ὅστις ἔλαβεν εἰς γυναῖκα μίαν πόρνην, καὶ ἐτεκνοποίησε μετ' αὐτῆς, κατεστάθη εὐταξία· ἐπειδὴ σκοπὸν εἶχε τὴν εἰς θεὸν ὑπακοήν, καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς ἀνομίας τοῦ Ἰσραὴλ. Ὁ φόνος, ὃν ἐποίησε ὁ Φινεές, ἐλογίσθη δικαιοσύνη, καὶ ἐγένετο ἐξιλασμός τῆς ἀγανακτήσεως τοῦ θεοῦ· ἐπειδὴ ὁ σκοπὸς τοῦ φόνου ἦν ἀληθὴς ζῆλος

Ακου. 18,
11.

3. Βασιλ.
21, 12.
Ὡσ. 1,
2.

θεοῦ, καὶ ὑπεράσπισις τοῦ θεοῦ νόμου, καὶ παῦσις τοῦ κοινοῦ ὀλεθρίου σκανδάλου· « Καὶ ἔστη, λέγει, Φινεές καὶ ἐξιλάσατο, καὶ ἐκόπασεν ἡ θραῦσις· καὶ ἐλογίσθη » αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην ». Ἡ φονοκτονία τῶν τρισχιλίων ἀνδρῶν ἀγιάζει τῶν Λευιτῶν τὰς χεῖρας, καὶ ἐπιφέρει αὐτοῖς εὐλογίαν· « Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Μωϋσῆς· ἐπληρώσατε τὰς χεῖρας ὑμῶν τῷ Κυρίῳ ἕκαστος » ἐν τῷ υἱῷ ἢ ἐν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ δοθῆναι » ἐφ' ὑμᾶς εὐλογίαν ». Πῶς; ὁ τοσοῦτος φόνος ἐστὶν ἁγιασμός καὶ εὐλογία; ναί· ἐπειδὴ ὁ σκοπὸς τοῦ φόνου ἦν ἡ ἐκπλήρωσις τῆς προσταγῆς τοῦ θεοῦ διὰ τὴν ἐξάλειψιν τῆς μοσχολατρείας. Ἐξέτασον τὸν σκοπὸν τῆς ἀρετῆς τοῦ κενოდόξου· ποῖος ἐστὶν ὁ σκοπὸς τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ; οὐδεὶς ἄλλος εἰμὴ τὸ ἴδιον κέρδος, ἢ ἴδια ὠφέλεια, τὸ κενὸν δοξάριον, τῶν ἀνθρώπων ὁ ἔπαινος· ὅθεν ὁ σκοπὸς αὐτοῦ φθίρει τῆς ἀρετῆς τὴν χάριν, σκορπίζει τὴν αὐτῆς ἀγιότητα, καὶ μεταβάλλει αὐτὴν εἰς δυσωδίαν καὶ ἀκαθαρσίαν, μεταβάλλει τὴν ἀρετὴν εἰς ἀμαρτίαν. Ὁ θεὸς ἐστὶ πνεῦμα· ὅθεν θέλει τὴν προσκύνησιν καὶ λατρείαν τοῦ πνεύματος ἡμῶν· αὐτὴ δὲ ἐστὶν ὁ σκοπὸς ὁ ἅγιος· διὰ τοῦτο, ὅταν ὁ σκοπὸς πονηρός, τότε ὁ θεὸς ἀποστρέφει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ τῆς θυσίας ἡμῶν, καθὼς καὶ ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ Κάϊν· τότε ὀργίζεται καθ' ἡμῶν, καθὼς ὀργίσθη καὶ κατὰ τοῦ Κάϊν· « Ὅτι » ὁ θεὸς διεσκόρπισεν ὅστ' ἄνθρωπαρέσκων· κατησχύνθησαν, ὅτι ὁ θεὸς ἐξουδένωσεν αὐτούς».

Ψαλ. 105,
30.

ἔξεδ. 32,
29.

ἰωάν. 4,
24.

Ἄδελφοί, ἐν ὧσιν ἐσμὲν ἐν τῷ σκότει τοῦ κόσμου τούτου, πλανῶντες διὰ τῆς

ὑποκρίσεως τοὺς ἀνθρώπους, σφτεριζόμεθα τὴν τούτων εὐλάβειαν καὶ τὸν ἔπαινον· διότι αὐτοί, μὴ βλέποντες τὸν κρυπτόν ἡμῶν σκοπὸν, νομίζουσιν, ὅτι ἐργαζόμεθα τὰ καλὰ ἔργα εἰς δόξαν θεοῦ, καὶ ὠφέλειαν τοῦ πλησίον· πλὴν ἔρχεται ἡμέρα, ἐν ἣ σκίζεται τὸ κάλυμμα τῆς ὑποκρίσεως, δημοσιεύονται τὰ κρυπτά τοῦ σκότους, καὶ φαίνονται ὡσπερ εἰς εἰκόνα ἐζωγραφημένα πάντα τὰ κρυπτότατα τῆς καρδίας ἡμῶν ἐνθυμήματα. Ὡς πόση αἰσχὺνη καλύψει τότε τὸ πρόσωπον ἡμῶν, ὅταν πάντες οἱ ἀπ' αἰῶνος ἄνθρωποι βλέπωσι τὴν αἰσχύνην τῆς κενοδοξίας ἡμῶν! Ὡς πόσος φόβος, ὅταν ὁ φοβερὸς κριτῆς ἐλέγχη τὸν ὑποκριτικὸν σκοπὸν τῆς ἀρετῆς ἡμῶν, ὅσους ἐπέβλεπε τὴν δόξαν ἡμῶν, καὶ οὐχὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ! Ὡς πόση θλίψις, ὅταν βλέπωμεν τοὺς ποιήσαντας τὰ καλὰ ἔργα εἰς δόξαν θεοῦ στεφανουμένους, δοξαζομένους, λάμποντας ὡς φωστῆρας, ἡμᾶς δὲ ἐστερημένους πάσης ἀνταποδόσεως, καὶ ἐκβαλλομένους ἔξω τῆς θείας μακαριότητος! Ὡς πόσοι στεναγμοὶ καὶ δάκρυα, πόση μεταμέλεια, ὅταν βλέπωμεν, ὅτι προδεδώκαμεν

τὴν οὐράνιον βασιλείαν διὰ ἐν ἄνθος χόρτου! « Διότι πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου· ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσεν »! Ἀλλὰ τότε οὐδὲ τὰ δάκρυα ἔχουσι παρηγορίαν, οὐδὲ ἡ μετανοια ὠφέλειαν.

« Ἴδου νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ἰδοὺ νῦν ἡμέρα σωτηρίας. Ἀποθώμεθα ἀπὸ τῆς σήμερον τὰ ἔργα τοῦ σκότους » τῆς δοξομανίας, ἀποθώμεθα τὸ ὀλέθριον αὐτῆς πάθος, τὸ ὁποῖον ἀνεπαισθήτως ἀρπάζει τὴν σωτηρίαν ἡμῶν. Μακρὰν ἀπὸ τοῦ νοός, μακρὰν ἀπὸ τῆς ψυχῆς ἢ κενοδοξία· « Μὴ γινώτω ἡ δεξιὰ σου τί ποιεῖ ἡ ἀριστερά σου ». Κὰν δὲ ἐξ ἀνάγκης παρρησία πράττης τὴν ἀρετὴν, σκοπὸν ἔχε πάντοτε οὐχὶ τὴν δόξαν τὴν σὴν, ἀλλὰ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ. Τότε δὲ ὁ πατήρ σου, ὁ βλέπων τὸν ἐν τῷ κρυπτῷ σκοπὸν σου, ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ· τότε διὰ τῶν καλῶν σου ἔργων δοξάζεις τὸν θεόν, καὶ λαμβάνεις τὴν δόξαν, ἣν ὁ θεὸς ὑπέσχετο εἰς τοὺς δοξάζοντας αὐτόν, « Ὅτι ἀλλ' ἢ τοὺς δοξάζοντάς με δοξάσω ».

1. Πέτρ.
1, 24.

2. Κορ.
6, 2.
Ρωμ. 13;
12.

Ματ. 6,
3.

1. Βασ.
2, 30.